

1. Obiekt
KAPLICA P.W. N.P. MARII, OB. KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI

2. Czas powstania
1777 r.

3. Miejscowość
ZŁOTNIKI
42 i dec - Złotniki Mate, on Złotniki

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

nr hipoteczny ..... Złotniki
lub. ewid. gruntów .....

5. Przynależność administracyjna
województwo ..... wielkopolskie
gmina ..... Kozłówek

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo ..... poznańskie
powiat ..... kaliski

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzymsko - Katolicka w
Kozłomku Pl. Wolności 8

9. Użytkownik i jego adres
j.w.

10. Rejestr zabytków
Nr 412/239/A
data ..... 04.02.69 r
482/A

W 1729 r na terenie cmentarza cholerycznego w Złotnikach wzniesiono kaplicę. Na jej miejscu w roku 1777 Radolińscy ufundowali kaplicę p.w. N.P. Marii. Wg podania kaplicę wzniesiono na miejscu objawień M. Bożej. Przez pewien czas, do poł. XIX przy kaplicy mieszkało dwóch pustelników. Z roku 1831 pochodzi informacja o zniszczeniu kaplicy Radolińskich. W latach 1907 –17 staraniem proboszcza ks. Kopczyńskiego kaplicę gruntownie przebudowano, powiększono, usuwając istniejące dwie boczne, drewniane kaplice: Św. Rozalii i Matki Bożej Karmiącej, powstałe za czasów ks. Malińskiego- śladem po nich są dwa boczne portale. Ściany rozczłonkowano parzystymi pilastrami, podwyższono mury, wybudowano kruchtę z wieżą i kaplicą Serca Jezusowego, wykonano sztukatorską dekorację stropu. W 1914r teren przykościelny powiększono o część pastwiska z przeznaczeniem na cmentarz. Około roku 1930 przed wejściem głównym postawiono figurę Chrystusa. Na cmentarzu zachowały się groby powstańców z 1963 r, 3 grobowce neogotyckie z 1891 i około 1900 r. Kościół w stylu barokowym.

1. SYTUACJA.

Złotniki leżą w odległości około 2 km od Koźminka, na południowy wschód, przy drodze do Gaci Kaliskiej i Chlewa. Cmentarz, na którym zlokalizowano kościół, usytuowany po północno-wschodniej stronie drogi z Koźminka; od strony południowo-wschodniej granicę jego wyznacza droga do Chodybek, od strony północnej i północno-wschodniej dolina rzeki Swędrni. Teren cmentarza ma kształt trójboczny, ze ściętym narożnikiem od strony Koźminka / od zachodu /, gdzie umieszczono główną bramę cmentarną. Kościół orientowany, z nieznacznym odchyleniem prezbiterium ku południowi, zlokalizowany we wschodniej części cmentarza, od bramy głównej prowadzi do niego szeroka, cmentarna aleja obsadzona szpalerami drzew.

2. MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA.

Ściany murowane z cegły pełnej na zaprawie wapiennej, obustronnie tynkowane; tynki wapienne – cementowe. Elewacje i ściany od wewnątrz pomalowane farbami emulsyjnymi. Lamperia w kruchcie (do wys. 160 cm) oraz cokoly i bazy pilastrów w nawie i prezbiterium pomalowane farbą olejną. Detal architektoniczny elewacji wykonany w zaprawie wapiennej, motywy sztukatorskie we wnętrzach wykonane z gipsu.

Stropy : w kruchcie strop ceramiczny, pozostałe pomieszczenia przekryte stropami płaskimi drewnianymi, z podsufitką na macie trzcinowej, otynkowaną. Strop prezbiterium i nawy obwiedziony faseta wypełnioną stiukowym ornamentem kwietnym - formą lilii i wolutowymi kroksztynami; na suficie dwie tablaty wyznaczone ramami z kimationowym ornamentem : wydłużona, prostokątna nad korpusem i czworoboczna w prezbiterium, nawiązująca do jego kształtu.

Wieżba dachowa – drewniana, regularna, konstrukcji krokwiowej ze ściankami stolcowymi w płaszczyźnie wzdłużnej; złożona z czterech pełnych wiązarów, co trzeci wiązar pełny. Słupy oparte na belkach stropowych dźwigają płatwie pośrednie podpierające krokwie. W płaszczyźnie poprzecznej słupy usztywnione rozporem oraz leżącymi na obwodzie, na belkach stropowych po zewnętrznej stronie słupów, zastrzałami. W płaszczyźnie wzdłużnej słupy spięte z płatwiami za pomocą dwustronnie ustawionych mieczy. Konstrukcja pod sygnaturkę złożona z czterech słupów, osadzonych w podwalinie leżącej na belkach stropowych, spiętych zastrzałami w krzyż św. Andrzeja i rygielami.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 715,5 m sześć.</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>ok. 116 m kw.</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>- sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)</p> <p>W 1964 roku naprawiono dach i założono nowe rynny. W 1970 r pomalowano elewacje i wnętrze kościoła , ustawiono nowy ołtarz, przeprowadzono konserwację obrazu Matki Bożej (z ołtarza głównego), dla którego wykonano nową ramę. W 1972 r wyposażono kościół w; 16 ławek, katefalk, przystawki, sedilia i inne paramenty (wykonawcą prac był A. Cierniak z Pleszewa), wykonano nową żelazną kratę i kinkiety (wykonawcą był Cz. Teleżyński). W 1984 r pomalowano kościół oraz pozłożono obraz Matki Bożej Złotnickiej. W 1989 zainstalowano oświetlenie cmentarza i kościoła. W 1996 r wykonano: prace wzmacniające i zabezpieczające konstrukcję drewnianego stropu, impregnację więźby dachowej, założono nową instalację elektryczną, wykonano nową stolarkę drzwiową, uzupełniono ubytki tynków. W 1999 r papowe pokrycie dachu zakrystii wymieniono na blaszane. W roku bieżącym odwodniono teren przy kościele (pobudowano studzienki), wykonano system odprowadzania wody przy otworach okiennych, wymieniono dachówkę nad kruchtą, przeprowadzono malowanie wnętrza i zewnątrz kościoła.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania dobry, obiekt po remoncie.</p>	
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

karta zielona wypełniona 15.IX.1967 r przez K. Kalinowskiego

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr M. Mikołajczyk, mgr J.Niekrasz IX-XI 2000 r.

tekst .....

mgr M. Mikołajczyk, mgr J.Niekrasz IX-XI 2000 r.

plany, rysunki .....

mgr J.Niekrasz IX-XI 2000 r.

zdjęcia fotogr. ....

U autora fotografii

miejsce przechowywania negatywów .....

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

1. Katalog zabytków sztuki w Polsce, T. V, powiat kaliski, z. 6, Warszawa 1960, s. 63
2. Kronika kościoła i parafii Koźminek (rękopis)
3. D. Wańka, Koźminek zarys dziejów, Kalisz 2000, s. 66-68

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

wkładki 1 – 6

26. Załączniki

1. Miejscowość.....	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) 1
2. Gmina.....		
3. Powiat.....	KAPLICA P.W. N.P.MARII, OB.KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI	c.d. opisu /pkt.13/ , plan sytuacyjny, 2 fotografie
4. Województwo.....		

3

złożona z czterech słupów, osadzonych w podwalinie leżącej na belkach stropowych, spiętych zastrzałami w krzyż św. Andrzeja i ryglami.

Dachy : Korpus kościoła nakryty dachem dwuspadowym, nad prezbiterium dach trójpółaciowy; zakrystia nakryta płaskim dachem trójpółaciowym, nad sygnaturką ośmioboczną, spłaszczony hełm kopulasty z ażurową latarnią, zwieńczoną gruszkowatą, wysmukłą iglicą z krzyżem, osadzonym na kuli.

Pokrycie dachowe – prezbiterium i nawa kryte dachówką ceramiczną karpiówką o układzie w koronkę. Zakrystia przekryta blachą dachówkopodobną „esówką”. Hełm sygnaturki obity blachą stalową ułożoną romboidalnie; rynny i rury spustowe z PCV i blachy ocynkowanej, malowaną blachą kryte również parapety okienne.

Posadzki : w prezbiterium i nawie posadzka z dekoracyjnym układem ośmiobocznych i kwadratowych płytek ceramicznych z motywami liści, plecionki i fali; w kruchcie kwadratowe, dwubarwne (beżowo-brązowe) płytki posadzkowe; w zakrystii płytki gładkie, barwne (białe i szare) większe ośmioboczne i mniejsze kwadratowe. Podłoga empory chórowej drewniana tzw. „biała”.

Schody wewnętrzne prowadzące do kaplicy, umiejscowione w pd. –wsch. narożniku kruchty drewniane, policzkowe, łamane dwubiegowe oraz schody komunikujące zakrystię z emporą chórową, zlokalizowane przy zach. ścianie zakrystii –drewniane, policzkowe, proste jednobiegowe, z balustradą z toczonych tralek.

Otwory : okienne prezbiterium, nawy i kruchty zamknięte półkoliście, przybudówki mieszczącej zakrystię i emporę chórową zamknięte prosto. Zewnętrzne i wewnętrzne otwory
*M. Mikołajczyk, J. Niekrasz, 2000 r,
u autora fotografii.*

Swędrnia

tereny upraw polowych

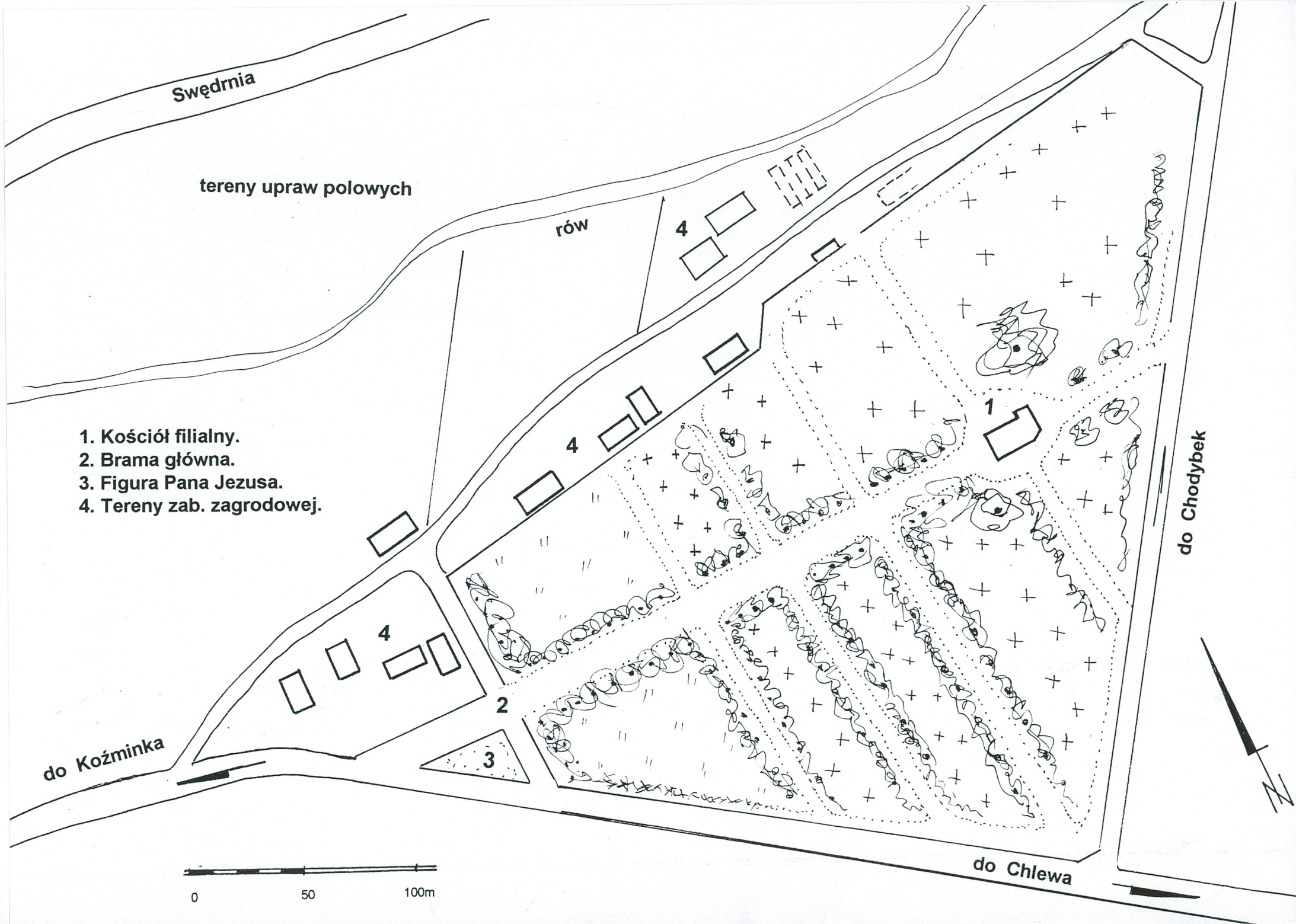
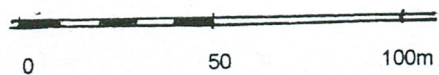
rów

1. Kościół filialny.
2. Brama główna.
3. Figura Pana Jezusa.
4. Tereny zab. zagrodowej.

do Koźminka

do Chodybek

do Chlewa

1. Miejscowość ... ZŁOTNIKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina ..... KOŹMINEK	KAPLICA P.W. N.P.MARII, OB.KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI	c.d. opisu / pkt.13/ , rzut, 2 fotografie
3. Powiat ..... kaliski		
4. Województwo wielkopolskie		

5

drzwiowe przesklepione płasko, z wyjątkiem otworu pomiędzy nawą i kruchtą zamkniętego łukiem odcinkowym. Otwory okienne i drzwiowe w opaskowych tynkowanych obramieniach; podokienniki o uskokowym profilu i z kroksztynami.

Okna metalowe, pojedyncze – w prezbiterium i nawie 6 –kwaterowe wypełnione szkłem witrażowym; pozostałe okna wielokwaterowe z rombowymi polami. Okna kruchty na obwodzie szklone szybkami białymi, czerwonymi i niebieskimi. Okratowane okna nad portalami.

Drzwi wszystkie nowe, drewniane, konstrukcji ramowo – pływowej; główne drzwi wejściowe dwuskrzydłowe, pozostałe jednoskrzydłowe.

3.RZUT.

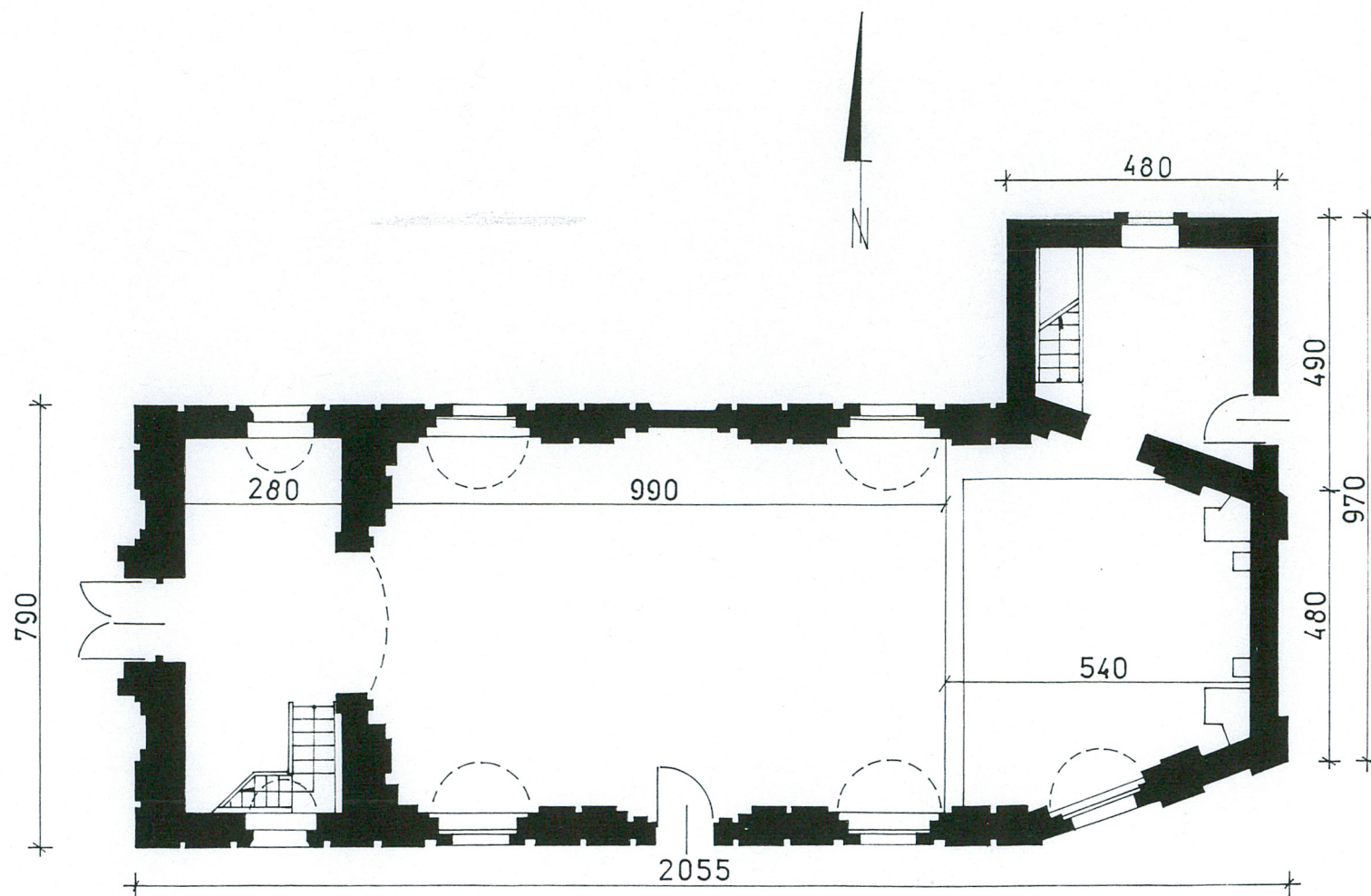
Kościół orientowany ,salowy; wydłużony, czteroprzęsłowy, jednonawowy korpus przechodzi w płytkie, jednoprzęsłowe, trójboczne prezbiterium. Zach. przęsło mieści kruchtę z klatką schodową w południowej części, prowadzącą do kaplicy na drugiej kondygnacji. Do północnej elewacji prezbiterium czworoboczna przybudówka mieszcząca w dolnej kondygnacji zakrystię wraz z klatką schodową w zachodniej części, prowadzącą na emporę organową w kondygnacji górnej. Główny otwór wejściowy na osi w fasadzie zach., boczny w środkowym przęśle elewacji południowej; zewnętrzny otwór wejściowy do zakrystii w południowej części jej elewacji wschodniej.

4. BRYŁA.

Zwarta, złożona z wydłużonego korpusu i tej samej wysokości i szerokości, trójbocznego prezbiterium , spoczywająca na wysokim cokole, zwieńczona szeroką, profilowaną strefą impostową. W części zachodniej, wtopiona w szczyt fasady, niewysoka wieżyczka sygnaturki;

M. Mikołajczyk, J.Niekrasz, 2000 r.

u autora fotografii

ZŁOTNIKI, KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI – RZUT PRZYZIEMIA

H DO STROPU OK. 615 CM

1. Miejscowość **ZŁOTNIKI**
KOŹMINEK
 2. Gmina .....
kaliski
 3. Powiat .....
wielkopolskie
 4. Województwo .....

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KAPLICA P.W. N.P.MARII, OB.KOŚCIÓŁ
FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

**c.d. opisu / pkt.13/,
 8 fotografii**

do północno-wschodniej ściany prezbiterium przylega czworoboczna zakrystia, nieco niższa od korpusu, sięgająca kalenicą swojego zadaszenia gzymsu wieńczącego kościół. Korpus kościoła nakryty dachem dwuspadowym, nad prezbiterium dach trójpłaciowy; zakrystia nakryta płaskim dachem trójpłaciowym, nad sygnaturką ośmioboczną, spłaszczony hełm kopulasty z ażurową latarnią, zwieńczoną gruszkowatą, wysmukłą iglicą z krzyżem, osadzonym na kuli.

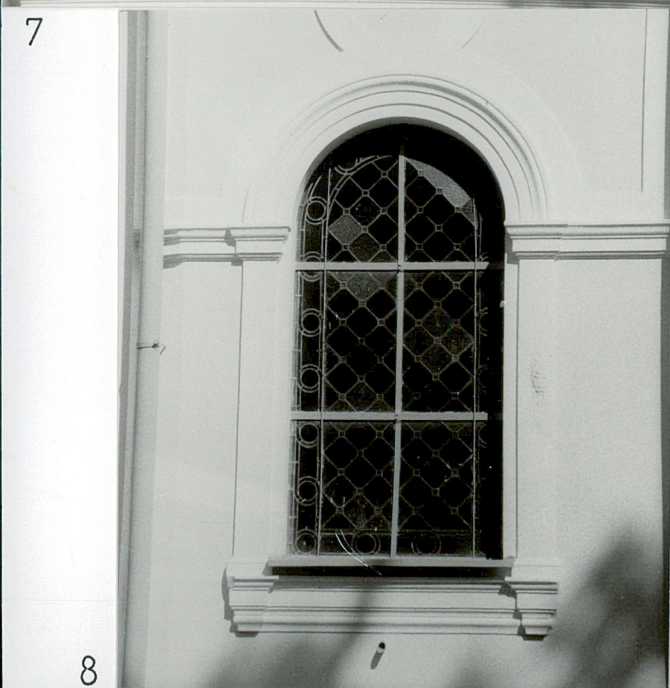
5. ELEWACJE.

Elewacje artykułowane podwójnymi pilastrami przez całą wysokość ściany, z motywami impostów, które wraz z gzymsem podokapowym tworzą szeroką strefę wieńczącą. Fasada /elewacja zachodnia/ dwukondygnacyjna, jednoosiowa. Na osi środkowej dwa prostokątne otwory: dolny - drzwiowy, z prostym nadprożem, w płaskim obramieniu portalowym; powyżej, otwór balkonowy z ażurową balustradą, w formie wysokiej arkady półkoliście zamkniętej, wspartej na kolumnkach; w trójkątnych polach ponad łukiem arkady, motywy uskrzydłonych główek anielskich. Kondygnacje rozdzielone formą belkowania. W drugiej kondygnacji, po bokach arkady, wąskie, głębokie nisze zwieńczone konchą. Krawędzie fasady zaakcentowane podwójnymi pilastrami. Fasadę wieńczy ścianka attyki pełnej, z dwoma postumentami po bokach, na których stoją postacie aniołów z rozpostartymi skrzydłami. Powyżej, na osi frontowa ściana sygnaturki z pilasterkami na krawędziach i wolutowymi spływami po bokach; pośrodku prostokątna płycina z tarczą zegara, zwieńczona trójkątnym nadokiennikiem; ponad nią szeroki, profilowany gzyms i hełm wieżyczki. Elewacje boczne korpusu czteroosiowe, jednopoziomowe, w południowej, oprócz poziomego okien, w przyziemiu drugiego przęsła, niewielki prostokątny otwór drzwiowy w profilowanej opasce. Przęsła wydzielone podwójnym

M. Mikołajczyk, J.Niekraś, 2000 r.

u. autora fotografii

o, data)

9

10

11

12

13

14

1. Miejscowość ZŁOTNIKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina KOŹMINEK	KAPLICA P.W. N.P.MARII, OB.KOŚCIÓŁ	c.d. opisu /pkt.13/,
3. Powiat kaliski	FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI	7 fotografii
4. Województwo wielkopolskie		

15

opilastrowaniem . Prostokątne, zamknięte łukiem pełnym otwory okienne , umieszczone w połowie wysokości ścian; ujęte po bokach w wąskie, płaskie pilastry, archiwolty i podokienniki o bogatszym profilowaniu; w nadłuczu motyw płaskiego okręgu. Na wysokości nasad łuków ,oprawy okienne połączone z pilastrami członującymi ściany wąskimi, profilowanymi gzymсами. Wschodnia elewacja prezbiterium ślepa. Elewacje zakrystii : dwupoziomowe, na wysokim cokole; boniowane przyziemie oddzielone od poziomu górnego szerokim, profilowanym gzymsem; w tym poziomie, prostokątny, zamknięty łukiem odcinkowym, otwór drzwiowy we wschodniej elewacji, w elewacji północnej, na osi, niewielki otwór okienny w profilowanej opasce i z profilowanym podokiennikiem, przyziemie elewacji zachodniej ślepe. Górny poziom rozczłonowany , ujętymi w ramy pilastrowe, blendami i otworami okiennymi; elewacje wschodnia i północna trójosiowe z prostokątnymi otworami okiennymi na osi i dwoma blendami, zamkniętymi łukami pełnymi, po bokach, / od północy okno ślepe/. Narożnik północno-wschodni ścięty ukośnie, tworzy formę wnęki. W elewacji zachodniej para blend o analogicznej formie.

6. WNĘTRZE.

Jednoprzestrzenne, bez wyraźnego wydzielenia przestrzeni prezbiterium, podwyższonego dwoma stopniami, nakryte stropem płaskim z szeroką fasetą. W przyziemiu wysoki cokół zwieńczony profilowanym gzymsem. W przęśle północno-wschodnim prezbiterium prostokątny otwór drzwiowy do zakrystii, w profilowanej , wyłamującej się górą, opasce, w jego górnym poziomie arkada, otwierająca na kościół emporę chórową z nad zakrystii. W ścianie południowej korpusu, w przęśle środkowym prostokątny otwór drzwiowy w ramie portalowej,

M. Mikołajczyk, J.Niekraś, 2000 r.

u autora fotografii

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

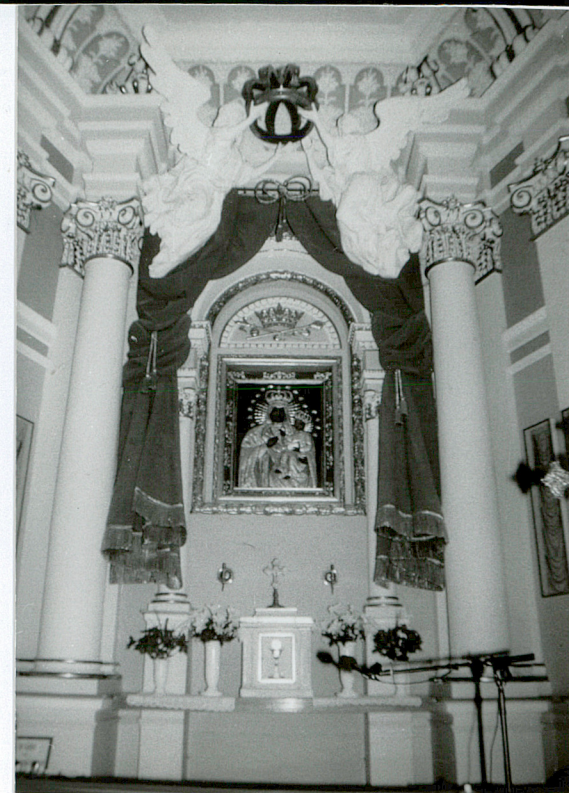
Miejsce przechowywania negatywów .....

16

17

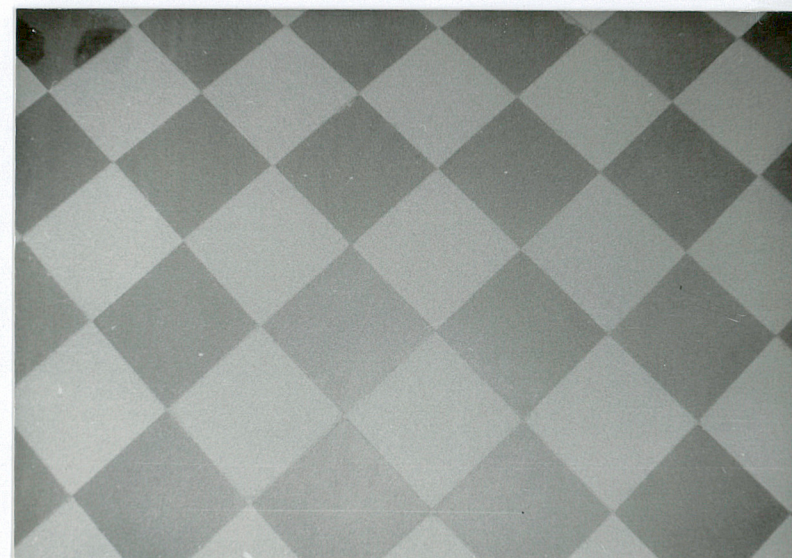
18

19

20

21

1. Miejscowość.....	ZŁOTNIKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	KOŹMINEK	KAPLICA P.W. N.P.MARII, OB.KOŚCIÓŁ	
3. Powiat.....	kaliski	FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI	c.d. opisu /pkt. 13/,
4. Województwo.....	wielkopolskie		6 fotografii

22

zwieńczonej gzymsem wygiętym w płaski łuk dzwonowaty, wsparty na wolutowych kroksztynach; forma portalu powtórzona przy płytce blendzie, w analogicznym miejscu, w ścianie północnej. W ścianie zachodniej, na osi, szeroki otwór wejścia głównego, zamknięty płaskim łukiem odcinkowym, w ramie portalowej o analogicznej formie do dwóch pozostałych. Ściany oraz faseta członowane na przęsła: w partiach ścian parami pilastrów z pseudokompozytowymi głowicami, dźwigającymi, wygierowane ponad nimi, belkowanie, w partii fasety parą wolutowych kroksztynów. Powierzchnię przęsła wypełnia arkada stanowiąca oprawę dla łagodnie rozglifionego otworu okiennego w profilowanej opasce. Pas fasety wypełnia stiukowy motyw arkaturowy z ornamentem kwietnym – stylizowaną formą lilii. Na suficie dwie tablaty wyznaczone ramami z kimationowym ornamentem: wydłużona, prostokątna nad korpusem i czworoboczna w prezbiterium, nawiązująca do jego kształtu. Ołtarz główny architektoniczny, wypełniający całą wschodnią ścianę prezbiterium, w formie dwóch kolumn wspierających belkowanie, przy którym unoszą się dwie postacie aniołów podtrzymujących koronę nad obrazem Matki Bożej Częstochowskiej, widocznym spoza podwiązanej kotary.

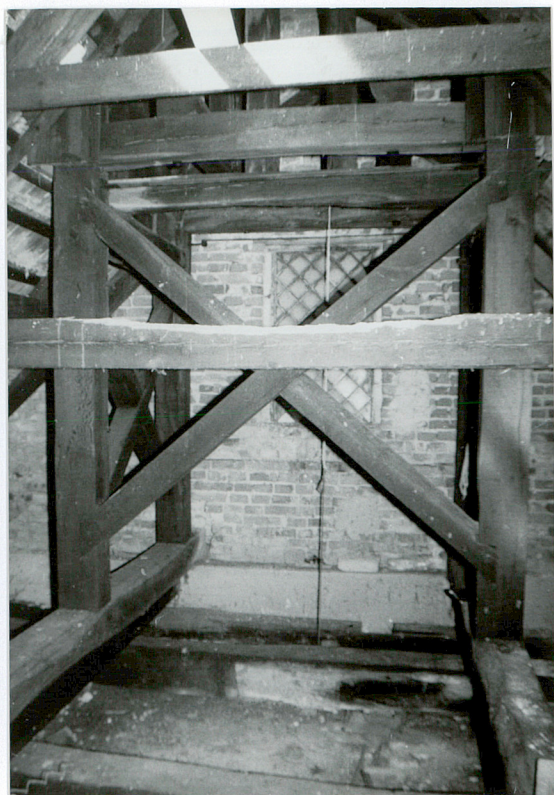
Część zachodnia kościoła dwupoziomowa: pomieszczenie dolne pełni funkcję kruchty, górne jest kaplicą, otwierającą się na cmentarz szeroką, zajmującą całą wysokość kondygnacji, arkadą.

7. WYPOSAŻENIE.

Ołtarz główny architektoniczny z wizerunkiem Matki Bożej Częstochowskiej, w koszulkach, z XVIII w otoczony rozsuniętą kotarą, z dwoma aniołami w zwieńczeniu, podtrzymującymi koronę.

M. Mikołajczyk, J. Niekrasz, 2000 r.

u autora fotografii

24

25

26

27

1. Miejscowość ZŁOTNIKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) KAPLICA P.W. N.P.MARII, OB.KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. IMIENIA MARYI	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) c.d. opisu /pkt.13/, spis fotografii
2. Gmina KOŹMINEK		
3. Powiat kaliski		
4. Województwo wielkopolskie		

8. INSTALACJE.

Elektryczna, odgromowa, nagłośnieniowa, deszczowa.

SPIS FOTOGRAFII

1. Widok kościoła od zach.	21. Posadzka kruchty.
2. Widok od pd. – zach.	22. Posadzka nawy.
3. Widok od wsch.	23. Wieźba dachowa ku wsch.
4. Zakrystia ,widok od pn. – wsch.	24. Wieźba dachowa ku zach.
5. Widok od pn.- zach.	25. Cmentarz przy kościele.
6. Zwieńczenie elewacji.	26. Widok ogrodzenia i bramy głównej.
7. Okno w elewacji wsch. zakrystii.	27. Figura Chrystusa.
8. Okno.	
9. Widok wnętrza ku wsch.	
10. Wnętrze, widok ściany pn. ku wsch.	
11. Widok wnętrza ku zach.	
12. Arkada empory chórowej od strony prezbiterium.	
13. Empora chórowa nad zakrystią.	
14. Widok stropu nawy ku wsch.	
15. Fragment dekoracji stropu i ściany.	
16. Przęsło nawy.	
17. Portal w ścianie pn.	
18. Ołtarz główny.	
19. Schody na emporę chórową.	
20. Posadzka prezbiterium.	

*M. Mikołajczyk, J. Niekrasz, 2000 r.**u autora fotografii*

Miejsce przechowywania negatywów .....